Пропозиції до плану відновлення РГ “Нова аграрна політика”

Поточні проєкти, які потребують доопрацювання	Обґрунтування	Пропозиція
Сприяння переходу агропродовольчого сектору до "зеленого" зростання	Відповідно до опису проєкту одними із найбільших джерел викидів у сільському господарстві є неправильне використання ґрунтів та неефективне використання добрив. Ці джерела викидів спричиняють забруднення водних і земельних ресурсів, атмосферного повітря. Окрім того, через неправильне і нераціональне внесення добрив фермери також зазнають фінансових втрат. Ми вважаємо, що пропозиції та заплановані заходи, не охоплюють усі можливі рішення для зменшення впливу сільськогосподарської діяльності на довкілля. Разом з тим питання використання добрив загострюється у зв’язку з залежністю їх виробництва від природного газу. Тому зараз спостерігається підвищення цін, зменшення виробництва як на національному та міжнародному ринках. Саме тому важливо вже зараз напрацьовувати альтернативу мінеральним добривам і підвищувати ефективність їх використання.	**Пропозиція:** 1. Налагодження системного моніторингу та статистики за станом ґрунтів, зокрема за балансом поживних речовин. 2. Впровадження природоорієнтованих рішень для підвищення ефективності використання добрив у господарських цілях. 3. Підвищення ефективності використання органічних добрив (гній, послід тощо) і забезпечити їх належне зберігання. 4. Проведення навчань для фермерів/дорадчих служб для підвищення ефективності використання добрив як мінеральних, так і органічних.
Розвиток тваринництва і перенаправлення зернової та олійної сировини в тваринницьку галузь	Одним із пріоритетів плану відновлення є нарощення виробництва тваринництва. Проте подальший активний розвиток може мати подальші негативні наслідки. За даними Європейського Зеленого Курсу, орієнтовно 68% сільськогосподарських земель використовують для тваринництва (кормові культури). Тому подальший інтенсивний розвиток тваринництва	**Пропозиція**: розвиток дрібномасштабного тваринництва з високими стандартами добробуту тварин; застосування технологій та практик для скорочення викидів парникових газів, зменшення та переробки сільськогосподарських та харчових відходів. Окрім цього виробництво і переробка повинні розвиватися за принципами циркулярної економіки.

	призведе до збільшення викидів парникових газів. Окрім цього, у межах розвитку цієї галузі утворюється величезна кількість відходів тваринництва, які забруднюють довкілля.	
Недостатня підтримка для малих і середніх фермерів	У плані Лугано ми не помітили конкретного фокуса на підтримці малих і середніх фермерів. Малі та середні фермерські господарства - це той самий малий і середній бізнес, який має бути основою повоєнної відбудови. Малі (в т.ч. сімейні) фермери становлять 98% всіх сільгоспвиробників у світі та обробляють понад 53% сільськогосподарських угідь. Більш того, загалом такі господарства виробляють близько 60% валового сільськогосподарського продукту України.	**Пропозиція**: розробка і просування більшої державної підтримки малих і середніх фермерських господарств. Така підтримка важлива не лише у питаннях нових садів, ягідників, а й у інших сферах (овочівництво). Окрім підтримки для розвитку виробництва, необхідна потужна підтримка для доступу до ринків збуту в межах України. Крім рослинництва варто приділити більше уваги та підтримки МСБ у галузі тваринництва, які потребують підтримки у розвитку переробки.
Розвиток меліорації	У плані Лугано розвиток меліорації розглядають як один із важливих заходів адаптації до зміни клімату. Проте у планах урядовці мало приділяють увагу зменшенню водності річок, що спостерігатиметься наступні роки.	**Пропозиція**: У питаннях розвитку меліорації необхідно робити потужний фокус на енергоефективні заходи та раціональне використання води. Окрім цього, Мінагро та відповідальні міністерства повинні використовувати найкращі технології для використання води для зрошення, зокрема використання очищених стічних вод для зрошення. З детальними пропозиціями можна ознайомитися за посиланням: https://ecoaction.org.ua/wp-content/uploads/2021/12/Zroshennia-na-pd-ua-pozytsia.pdf
Розвиток “Розумної Зеленої Угоди”: поступове приведення вимог до українських сг виробникові у відповідність до вимог Зеленого курсу ЄС з урахуванням української національної специфіки	Розвиток “Розумної Зеленої угоди” створює ризики недотримання відповідного курсу “зеленого” переходу.	**Пропозиція**: Стратегія повинна співвідноситися зі скороченням парникових газів та адаптацією до зміни клімату, а також перспективами майбутнього членства в ЄС. Україна має потенціал для зеленого переходу в аграрній сфері, тому важливо ставити амбітні цілі та задачі для сталого розвитку агросектору.

Повністю відсутнє розуміння і бачення розвитку сільських територій	Розвиток сільських територій нерозривно пов’язано з розвитком аграрного сектору. Тому економічна трансформація агросектору має відбуватися комплексно/паралельно з розвитком сільських територій. Сільські території мають стати не лише виробничою базою, а й комфортним місцем проживання для мільйонів українців, у тому числі переселенців, які знайшли тут прихисток.	**Пропозиція**: У процесі планування та реалізації АПК планувати розвиток сільських територій. Важлива синхронізація у питанні розвитку сільських територій з відповідальними Міністерствами, зокрема Мінрегіон, Міндовкілля тощо.